

بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار قاریان قرآن کریم - 6 / آبان / 1382

بسم الله الرحمن الرحيم
از برادران عزیز که این جلسه را فراهم کردند و همچنین برادرانی که در این جلسه به تلاوت پرداختند و از مربیان و استادان محترم و عزیز که برای تربیت این نسل قاری جوان، تلاش کرده و زحمت کشیده اند، خیلی تشکر می‌کنیم.

مسئله تلاوت قرآن که ما این قدر به آن اهمیت می‌دهیم، صرفاً مایه سرگرمی و هنرنمایی نیست، بلکه وسیله‌ای برای دست یافتن به فضای قرآنی در کل جامعه است و این کاری است که قراء خوب ما با استفاده از صدای خوش و بهره‌گیری از شیوه‌های هنری تلاوت و نیز استفاده از تجوید و توانایی خوب در ادای حروف، کلمات و جملات آیات قرآن کریم، به آن دست می‌یابند.

عزیزان من! بدانید که امروز دنیای اسلام محتاج قرآن است. در مضامین آیات سوره‌های آل عمران، بقره، انبیاء و احزاب، که دوستان شما در این جا خواندند، مطالبی وجود دارد که امروز علاج دردها و ضعفهای دنیای اسلام است و اینهاست که ایمان انسان را عمیق و راسخ می‌کند؛ معرفت انسان را روشن و آگاهانه می‌کند؛ نیروی حیاتی انسان را به میدان می‌آورد و از آنها کار می‌کشد. آن وقت جامعه‌ای با این خصوصیات، هم ترقی می‌کند، هم روحیه می‌گیرد. وقتی جامعه‌ای روحیه اش قوی شد، دشمن نمی‌تواند به آن زور بگوید. وقتی زورگویان دنیا بخواهند سوار فرد، جماعت و یا ملتی شوند، اولین اقدامشان این است که روحیه آن فرد یا ملت را بشکنند و احساس توانایی و ایستادگی اش را از بین ببرند. تا زمانی که احساس قدرت و توانایی و روحیه در یک ملت و جماعتی وجود دارد، هیچ کس نمی‌تواند بر آن فائق آید؛ نه دشمنان بیرونی و نه دشمنان درونی؛ تنبلی و بی‌عاری و بی‌کارگی. این که در روایت دارد: «و رجل قرأ القرآن فوضع دواء القرآن علی داء قلبه» برای این است که قرآن را فقط برای این که اسم و رسم بیابند یا مشغولیتی برای {P . P}

خودشان درست کنند، نخوانند؛ بلکه قرآن را به جهت این که درمانهای اصلی از آن است بخوانند. داروی قرآن را روی درد جان و وجود و باطن خود بگذاریم و با قرآن این دردها را شفا دهیم. این کار، احتیاج دارد به این که فضا قرآنی شود.

ما را برای مدتهای طولانی، به طرق مختلف از قرآن دور نگه داشتند. امروز ما می‌خواهیم فضای قرآنی داشته باشیم؛ باید به قرآن برگردیم. البته بیست و پنج سال است که جامعه ما به طور جدی و با حرکت دستجمعی و عمومی به سمت قرآن حرکت می‌کند. قبل از انقلاب هم حرکت قرآنی وجود داشت، ولی مثل حرکت‌های فردی بود. حرکت جمعی جامعه، بعد از حاکمیت نظام اسلامی است که حرکت خوبی هم بوده و هنوز تا رسیدن به نقطه مطلوب فاصله دارد. نتیجه آن حرکت این شده که شما امروز می‌بینید پیر و جوان و زن و مرد ما تا حدود زیادی با قرآن انس دارند. حضور جوانانی که در هر گوشه و بخشی از بخشهای جامعه با قرآن مأنوسند، نتیجه همان حرکت است که بایستی تقویت شود. تقویت حرکت مذکور به این است که شما قراء بتوانید قرآن را با صدا و شیوه خوب و زیبا بخوانید. اهمیت دادن به این جلسات برای همین است که اهمیت فراگیری تلاوت در جامعه روشن شود، والا به اندازه‌ای که در این جا قرآن خوانده می‌شود، انسان می‌تواند چند برابر آن را به تنهایی بخواند.

تلاوت فقط صدا نیست، بلکه فنون و شیوه‌های مختلفی دارد؛ چه شیوه‌های مربوط به ظاهر کار که همین نغمه سراییها و آهنگهای تلاوت است و چه شیوه‌های عمیق قرآن که مرحله‌ای باطنی تر از مرحله قبل است و آن آشنایی با مفاهیم آیات است. من غالباً به قراء جوانان گفته‌ام و الان هم تأکید می‌کنم که یکی از مهمترین همتهایشان باید این باشد که آیاتی را که می‌خوانند، خوب بفهمند. لاقلاً به ترجمه و معنا و دقایق آیاتی که می‌خوانند تلاوت کنند، دقیق شوند، تا وقتی می‌خوانند، مفهوم با صدا از عمق جانشان بیرون بیاید؛ آن وقت در فضای جامعه اثر می‌گذارد و همه را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این که می‌بینید تلاوت بعضی از قراء مصری عمیقاً اثر می‌گذارد، به خاطر

رعایت همین موضوع است. طوری می خوانند که گویی می خواهند مضمون آیه را در مقابل شما تصویر کنند. من گاهی برای بعضی از قراء جوانان، دوستان مداح را مثال می زنم و می گویم این دوستان وقتی می خواهند يك بيت شعر را در مجلسی که همه معنای آن را می فهمند، بخوانند، به دو شکل ممکن است بخوانند. يك شکل این است که این مداح که با صدای خوش می خواند، گویا با شما کلمه کلمه حرف می زند، که این در عمق جانان اثر می کند. يك شکل هم این است که برای خودش مطلبی را می خواند! قرآن را هم به دو شکل می توان خواند. دليل این که بسیاری از تلاوتها، با این که آهنگها و نغمه های آن خیلی با هم متفاوت نیست، تأثیر لازم را در دلها نمی بخشد و دلها را از جا نمی کند، این است که خواننده از دل و باطن جاننش با عبارات قرآن با مخاطب حرف نمی زند. در محیط ما که خیلیها زبان عربی بلد نیستند، بلکه آن جاهایی هم که بلد هستند، انسان می فهمد که قاری از باطن جاننش با مخاطب حرف نمی زند. اگر می خواهید تلاوت شما از لحاظ تأثیر و ساختن محیط جامعه و تغییر و دگرگونی دلها و جانها موفق باشد، یکی از شرایط مهم و اصلی اش این است که خواننده قرآن با مضمون آیه ای که می خواهد تلاوت کند، کاملاً آشنا باشد و طوری بخواند که گویی با صدای خوش خود می خواهد آن مضمون را برای مخاطب تصویر و ترسیم کند.

امروز که من به قاریان قرآن کشورمان - که الحمدلله غالباً هم جوان هستند و بعضی نیز نوجوان، مثل این نوجوان عزیزمان که خیلی هم قشنگ خواند - نگاه می کنم، می بینم بحمدالله هر سال ما جلوتر از سال قبل هستیم؛ این واقعیتی است. اساتید قرآن و قرآن خوانان جاافتاده و پخته سالیان گذشته به جای خود محفوظ؛ الحمدلله نسل نخواستہ جوان ما هم به قرآن و به خوب خوانی و ابتکارات در تلاوت نزدیک و روزبه روز بهتر می شود. این واقعاً حرکت خوبی است. خطاب من بخصوص به اساتید قرآن است: کاری کنید که این جوانان، تلاوت را با همان شرایطی که گفتیم - توجه به جنبه های ظاهری: نغمه ها و آهنگها؛ و توجه به مضمون - دنبال کنند و با توجه به مضمون، فراز و فرود و وصل و وقف و تکیه و تحریر و ... را هنگام تلاوت رعایت نمایند.

پروردگارا! ما را با قرآن زنده بدار، با قرآن بمیران و در سایه قرآن محشور فرما. ما را از اهل بیت علیهم السلام جدا مکن، از قرآن جدا مکن؛ زندگی ما را روزبه روز به زندگی قرآنی نزدیکتر فرما؛ ارواح طیبه شهدای عزیزمان و روح مطهر امام بزرگوار را از این مجلس شاد و خرسند گردان.

والسلام علیکم و رحمة الله و برکاته